

AIÜB-V-1/2010.
AIÜB-V-1/2010-2014.

J e g y z ő k ö n y v *

**az Országgyűlés az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága
az országgyűlési képviselők számának csökkentéséhez szükséges
választójogi reformot előkészítő albizottságának
2010. július 6-án, kedden 10 órakor
az Országház főemelet 58. sz. termében
megtartott üléséről**

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	2
A bizottság részéről	2
Megjelent	2
Elnöki bevezető, napirend megszavazása	2
A bizottság munkamódszerének megtárgyalása	2
<i>Hozzászólások</i>	2

Napirendi javaslat

1. Az albizottság munkamódszerének megtárgyalása

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Salamon László (KDNP), az albizottság elnöke

Dr. Lamperth Mónika (MSZP) alelnök

Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)

Dr. Vitányi István (Fidesz)

Dr. Schiffer András (LMP)

Helyettesítési megbízást adott:

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 02 perc)

Elnöki bevezető, napirend megszavazása

DR. SALAMON LÁSZLÓ (KDNP), az albizottság alelnöke, továbbiakban: ELNÖK: Tisztelt Albizottság! Mindenekelőtt szeretném kifejezni a reményemet, hogy megfelelően együtt fogunk tudni működni, és ezúttal a munkánkat is siker fogja koronázni.

Ezt azért fogalmazom így, mert abban a helyzetben vagyok, hogy 1990 óta valahányszor a Magyar Országgyűlés választójogi kérdéssel foglalkozott, és törvényalkotás céljából egyeztetések történtek, azokon mind részt vettem, tehát van egy képem az ilyen természetű munka nehézségeiről, buktatóiról is. Hiszen ezek az egyeztetések bizonyos kérdésekben sikerre vezettek, választási eljárás, szavazási mód és ilyen kérdések, nem volt ezekben sem könnyű megegyezést találni, viszont bizonyos kérdésekben nem. Tehát nem új az a tapasztalat, hogy itt eleve úgy ülünk le, hogy azért azt tudjuk, hogy bizonyos álláspontok nincsenek közel egymáshoz. Legalábbis a Szocialista Párté és a Fidesz, illetőleg a Kereszténydemokrata Néppárt javaslata, amelyik törvényjavaslatokban testesült meg, abból látható. De hát bízunk abban, hogy ezúttal más helyzet lesz, annál is inkább, mert két olyan új párt vesz most először részt ilyen természetű egyeztetésben, akinek erre még nem volt módja: a Jobbik, illetve a Lehet Más a Politika frakciója is.

A bizottsági ülés anyagát gyorsírással szó szerinti jegyzőkönyvben rögzítjük. Ennyit talán egy technikai kérdésként előrebocsátok, és akkor nincs is más feladatunk, mint legelőször is ennek a napirendnek az elfogadása.

A bizottság munkamódszerének megtárgyalása

Tehát azt javaslom, hogy a mai ülésünkön az albizottság munkamódszerét tárgyaljuk meg. Van-e a napirenddel kapcsolatban észrevétel? (*Nincs jelentkező.*) Nincs. Akkor kérek egy szavazást ebben. Ki ért egyet a napirenddel? (*Szavazás.*) Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a napirendünket.

Hát kérem szépen, az albizottság munkamódszerének a megtárgyalásához előjáróban elnökként – úgy érzem, hogy – valamilyen elképzelést illik, hogy mondjak. Rögtön azzal kezdem, hogy mindenféle munkamódszerre nyitott, illetőleg nyitottak vagyunk. Ezt mondom a két fideszes képviselőtársam nevében is, akikkel már végiggondoltunk mindenféle munkamódszert. Én kétféle utat is elképzelhetőnek tartok. Az egyik az, hogy ismerjük meg, rögzítsük frakcióként írásban az elképzeléseinket. Ez a Szocialista Párt és a Fidesz, illetőleg a KDNP részéről megtörtént, mert a T/18 és a T/20 törvényjavaslatok kész, normaszövegszerű, indoklással ellátott törvényjavaslatok. Az egyik lehetőség az, hogy ehhez a Jobbik és a Lehet Más a Politika is betársul. Saját döntés szerint nyilvánvalóan. Nem feltétlenül – mondom ezt most a magam megközelítésében – elvárva azt, hogy normaszöveget szerkesszenek, mert lehet, hogy azt gondolják, hogy koncepcionális. Úgyis először koncepciókról kell majd vitatkoznunk, de valamilyen elképzelés írásban rögzítésre kerülne. Mondjuk minimálisan egy koncepció szövege, persze, ha úgy gondolják, akár normaszövegben is feltehetnek valamit. Vagy a másik módszer lehet az, hogy összegyűjtjük a problémaköröket, és nem egymás javaslatainak az ismeretében tárgyalunk, nem úgy tárgyalunk, hogy na akkor majd, és legközelebb az MSZP, azt követően a Fidesz-KDNP javaslatát, azt követően a harmadik, meg a negyedik párt javaslatát, hanem úgyis, hogy összegyűjtünk problémákat, és problémákat vitatunk meg. A kettő még keveredhet is, mert az, hogyha leteszik a javaslatot a Jobbik részéről, illetve az LMP részéről – hadd rövidítsem a párt nevét -, az nem zárja ki, hogy látván az írásbeli anyagot, áttérjünk egy általános tárgyalásra.

Még egyetlen egy dolgot szeretnék mondani, hogy én azt gondolom, hogy addig, ameddig nincs közös koncepció, addig úgymond közös, az Országgyűlés büdzséjéből fizetett szakértőre sincs szükség. Annak viszont én semmi akadályát nem látom, a Házaszabály is

lehetővé teszi, hogy minden pártfrakció szakértővel jöjjön el az ülésre, és a szakértők hozzászólási lehetőségét a Házsabály biztosítja. Azt mondja, hogy a bizottság esetileg dönt, de én azt gondolom, hogy akár hozhatunk rögtön egy olyan generális határozatot, hogy tanácskozási joggal vesznek részt a szakértők, tehát amikor meg akar valaki szólalni, akkor nem feltétlenül fogjuk ezt formális szavazás kérdésévé tenni. Hiszen a szakmai tevékenységnek, a szakértői tevékenységnek ebben a pillanatban persze, hogy lehet szerepe, de úgy, mint az egyes pártálláspontokat alátámasztani hivatott szakértői megszólalásoknak.

Én ennyit szerettem volna előljáróban mondani, még egyszer hangsúlyozom a nyitottságomat bármiféle módszer elfogadására. És akkor kérem a hozzászólásokat. Lampert Mónika.

Hozzászólások

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Albizottsági Képviselőtársaim!

Bár az elnök úr egy személyes vallomással kezdte, akkor ezt én is megteszem. Én már nem tudok a választójogi reformok tekintetében olyan fényes múltat felmutatni, mint elnök úr, de volt már rá alkalom, hogy mi együtt dolgozhattunk Pokol Béla akkori kispolitikus elnöklete alatt egy választójogi reform bizottságban, és inkább azért hozom ide, mert annak a tanulságait szerintem érdemes lenne használni a mostani munkában.

Először is szeretném azt kinyilvánítani, hogy a Magyar Szocialista Párt szívesen vesz részt minden olyan érdemi munkában, aminek látjuk azt a célkitűzését, hogy valóban egy közös gondolkodás alapján, ha nem is száz százalékban, de legalábbis a célokban, az elvekben konszenzusra jutó érdemi munka folyjon. Akár a tegnapi parlamenti napot vagy egyéb előéletét nézem a különböző ügyeknek, van bennünk egy kis aggodalom, hogy van-e értelme ezt így komoly munka- és energiaráfordítással végigtárgyalni, hogy hajlandó-e, hogy nyitott-e a kétharmados kormányoldal nyitottan fogadni ezt a tanácskozást. De jó szándékkal állunk hozzá ehhez a munkához, és jó szándékkal fogadom azt a nagyon nyitott hozzáállást, amivel az elnök indította itt a munkát, tehát én azt gondolom, hogy mindaddig az MSZP aktív részvételére nyugodtan számíthat az albizottság, amíg látszik az, hogy tényleg van szándék arra a kormányoldal részéről, hogy ez egy közös munka és gondolkodás legyen.

A konkrét javaslataim is ehhez a felfogáshoz illeszkednek. Jól lehet, valóban az MSZP benyújtott, benyújtottunk néhányan egy választójogi törvény normaszöveget. Mindezt azért tettük, mert úgy látszott, hogy nagyon gyors tempóban akar a kormányoldal itt jogszabályt alkotni, és ugye megjelent a kormányoldal javaslata is, ezért mi a saját véleményünket ezzel is szeretnénk volna megerősíteni. De szeretném azt nagyon világossá tenni, hogy miközben mi ezt egy jó törvényjavaslatnak gondoljuk, akár el is fogadhatná a ház, nem tekintjük kőbevésettnek, mert ha azt az elvet mi a magunk részéről igényeljük, hogy nyitottan, közös gondolkodással alkossunk meg egy ilyen nagyon fontos törvényt, akkor ezt a magatartásunkban is szeretnénk megmutatni.

Ehhez illeszkedő a javaslatom, hogy tehát jóllehet van normaszöveg az asztalon, mégis én azt tartanám célszerűnek, amit az elnök úr a javaslatai közül a másodikként vetett fel, hogy koncepciókról beszéljünk. Az MSZP nevében én vállalom azt, hogy célokról és elvekről szóló koncepcionális papírt készítünk, ami lehet egy rövid, akár 1-2 oldalas papír is, hiszen utána könnyebb már továbbjutni. És azért kanyarodok vissza a Pokol-féle bizottsághoz, mert az végül is azon bukott meg, hogy a célokban és az elvekben sem tudtunk megegyezni, és szerintem tiszteljük annyira egymás energiáit, munkaidejét, hogy ne fecséreljük úgy normaszöveg-alkotásra, ha jól látszik, hogy már a célokban és az elvekben sem tudunk megegyezni.

Azt, hogy szakértők is részt vehetnek, örömmel támogatom. Mészáros Szilárd kollégám majd kísér engem gyakran, de akkor majd mi olyan választójogi szakértőt is hozunk

a tárgyalásra, aki régi ismerettség okán is itt örömet fog okozni. Mondjuk Wiener György tanár urat és másokat. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Horváth Zsolt képviselő úr.

DR. HORVÁTH ZSOLT (Fidesz): Köszönöm a szót. Én csak kiegészítésként és megerősítésként mindahhoz, ami elhangzott: én azt gondolom, hogy ki kell használnunk azt az egy évet, nagyjából egy évet, amire a határozat lehetőséget ad számunkra, hogy valamilyen tartalommal megtöltsük a következő időszakot. Én is azt javaslom, hogy annak ellenére, hogy itt van két normaszövegszerűen megfogalmazott törvényjavaslat, annak ellenére támogassuk a kört. Annak ellenére készítsünk egy olyan problématerképet, egy listát, ami az elmúlt húsz év gyakorlata alapján benne lehet a közéletben vagy éppen az ezzel foglalkozók fejében, hiszen ki tudja, hogy nem-e egy kivételes lehetőség az, hogy most ilyen szinten szakértők bevonásával lehet ezekről vitatkozni. Ez az egyik.

A másik, amire szeretném ráirányítani a figyelmet, hogy én úgy veszem észre, és szerintem ez nem természetes, hogy most leginkább arról, a legfeljebb 200 főről beszélünk elsősorban, akik a parlament tagjai lehetnek majd országgyűlési képviselőként, de ne feledkezzünk meg arról a legfeljebb 13 főről sem, akik pedig kisebbségi mandátumot szereznek. Ennek megfelelően én szeretném felvetni azt a javaslatot, hogy a szakértők bevonása során erre is legyen figyelemmel, nyissunk lehetőséget minden olyan szervezetnek vagy szervezet képviselőjének, aki érdekelt lehet a 13 mandátum megválasztása során, nyissunk lehetőséget számukra is, hogy elmondhassák a véleményüket, adott esetben szakértőt delegáljanak, adott esetben konkrét javaslatokat tegyenek. Szerintem így lenne kerek ez a történet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ha szabad, akkor más hozzászólás hiányában én összegezném is, és egy kicsit az összegzés okán akkor a legközelebbi munkamenetre javaslatot is tennék. Talán annyit, hogy ezekből a megszólalásokból is, azt hiszem, abban egyetértés alakul ki, hogy külön kell választanunk a koncepció kérdését és a kodifikáció kérdését. Én egyébként ezt az előbb is így gondoltam, ha nem is mondtam ilyen világosan. Teljesen értelmetlen törvényszövegeket fogalmazgatni anélkül, hogy abban egyetértés legyen, hogy például milyen választási rendszerben gondolkodunk. Én erre gondolva mondtam azt, hogy kvázi a bizottsági úgymond közös szakértőt, tehát a bizottság költségkeretére közös szakértőt addig nem tudunk foglalkoztatni, ameddig ilyen megbízást nem tudunk adni többségi döntéssel, ami a paritás. Tehát legalább részleges ellenzéki részvételt jelent, nyilvánvalóan. Tehát én is azt gondolom, hogy a koncepcionális vitát mindenképpen szükséges és indokolt lefolytatnunk. Amikor én azt mondtam, hogy adva vannak a törvényjavaslataink, akkor azok megvitatását sem egy normaszöveg jellegű vitának gondoltam, hanem a törvényjavaslat ismeretében, az abból kiolvasható koncepcionális vitának. Na most én úgy gondolom, hogy Lamperth Mónika, ha jól értelmeztem, arra tett javaslatot, hogy a normaszöveg mellé egy koncepcionális elképzelést is lefektet írásban.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Azt kérünk minden frakciótól.

ELNÖK: Én azt kérem, hogy ne szabjunk kötelező penzumokat a magunk számára. Én nem biztos, hogy fogok egy koncepcionális elképzelést leírni, de a leltárt természetesen megcsinálnám akkor, ha már ismerem valamennyi koncepciót. Tehát kellene látni, de természetesen mondhatja azt is, nincs itt most a Gyüre Csaba, hogy ő nem ír semmit. Nem szabadhatjuk meg senkinek sem, hogy írásbeli penzumokat készítsen. És nem tudom, mit fog mondani az LMP, nem szólalt még meg Schiffer képviselő úr, frakcióvezető úr, de én azt

mondom, hogy célszerű lenne, hogy akinek ilyen vagy olyan írásbeli anyaga, az tegye, aki pedig még akar a már leírtakhoz írni továbbiakat, legyen, és ha megvolnának ezek a koncepciók, akkor én ez alapján készítek egy leltárt, kvázi egy tárgyalási tematikát, koncepcionális tematikát, és ha idáig eljutottunk, akkor már szeptember lesz. Mert ebből az következik, most egy kicsit időben is gondolkodom, hogy a plusz írásbeli anyagot ... ülni úgyis csak jövő héten tudnánk, most egy kicsit praktikusán és hangosan gondolkodom. Mert utána már nincs ülés, és a bizottság kapott annyi időt a javaslatának az elkészítésére, hogy ne legyen rákényszerítve, hogy a rendkívüli ülésen kívüli időben is dolgozzon. *(Dr. Schiffer András jelentkezik szólásra.)* Mindjárt megadom a szót, ha más vélemény van. De azt gondolom, hogy ebből az következik, hogy ha ilyen írásbeli anyagokat, plusz leltárt várunk, akkor már július 19. előtt érdemi ülést nem tudunk tartani, amit nem tartok problémának, mert a megfelelő a megfelelő előkészítés. Amit egyébként Horváth Zsolt képviselő úr mondott, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségek mandátumszerzését is meg kell oldani, azzal is természetesen egyetértek. Tehát az lenne a kérésem, hogy aki vállal koncepciót, az erre is térjen ki.

Nem mondanám, hogy ezt csináljuk meg egy hét alatt, mert tartok attól, hogy a változatlanul nagyon feszített törvényalkotási munkateher alatt, különösen a kisebb létszámú frakcióknál a kapacitásra indokolt méltányosan tekintettel lenni. Tessék, Schiffer frakcióvezető úr!

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Csak ilyen nagyon pragmatikus kérdéseim lennének, hogy arról van-e információ, hogy az őszi ülés mikor kezdődik.

ELNÖK: A Hárszabályon és az alkotmányon kívül szeptember 1-jétől 15-ig, ezen kívül nincs, az ülés megkezdődik szeptember 1-jén, tehát nem az az érdekes, hogy az Országgyűlés elnöke, mondjuk az első ülést mikorra hívja össze. Tehát mondjuk arra lehet számítani, hogy szeptember 1-je után már esetleg tartunk bizottsági ülést. De én azt gondolom egyébként, ha a kérdés erre irányult, hogy nem nagyon érdemes elszakadni a parlament ülésezési rendjétől.

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Csak azért kérdeztem, hogy szerintem akkor maradjunk abban, hogy szeptemberig, tehát a parlamenti ülés megkezdéséig ezeket a koncepciókat az összes frakció akkor adja be, és azt gondolom, hogy ezt az összesítést szeptember második felében meg lehet csinálni. Akkor szeptember második felében már érdemben tudunk vitatkozni.

ELNÖK: Van-e valakinek észrevétele Schiffer képviselő úr javaslatához? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor én azt gondolom, hogy nincs akadálya, hogy ezt megint csak a közös megállapodásunk részévé tegyük. Akkor úgy foglalnám össze, hogy amelyik frakció kíván, az tegyen le koncepciót. Kötelezővé nem tesszük, de akinek semmilyen írásbeli anyaga nincs, onnan azért azt tartanám fontosnak, hogyha valamilyen írásbeli anyagot készítene. Enne legyen a határideje szeptember 10-e? Mondjuk szeptember 10-e. És szeptember 20-ig elkészítek egy javaslatot a témák ütemezésére és ütemezési megtárgyalása.

Bocsánat, még Lamperth Mónika itt akár több szakértőről is beszélt. Én Wiener képviselő úrnak nagyon fogok örülni, így mondom, hogy képviselő, holott most már nem az. Sokat csatáztunk itt képviselőként együtt, és az egyetemről is ismerem, és nagyra értékelem a tudását, ezt korábban is kifejezésre juttattam. De azért abban maradjunk, hogy egy frakciónak egy szakértőnél ne legyen több egy bizottsági ülésen. Különösen, ha abban most azért úgy veszem, hogy kvázi elfogadottnak tekinthetjük, hogy ha csak nem hozunk mégis más döntést

direktben, abban egyetértünk, hogy ezek a szakértők mindig szót kapnak, ha jelentkeznek, tehát tanácskozási joggal vesznek részt, és egy ilyen lesz frakciónként. Schiffer képviselő úr!

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Ez lehet képviselő is?

ELNÖK: Én azt gondolom, hogy nincs akadálya. Senki nem tesz ellenvetést. Akkor ő nem képviselői minőségében vesz részt az ülésen, hanem szakértői minőségben. És különben a jogállása a nem bizottsági tag képviselőnek ugyanaz, mint a szakértőnek a részvétel szempontjából, mert ugyanúgy esetileg döntene a bizottság. Itt viszont én azt gondolom, hogy az ügy természete a mi létszámunk adta körülmények és maga a téma ezt a rugalmas eljárást lehetővé teszi, és ez a Hárszabállyal is konform. Van-e valami további vélemény? Lampert Mónika!

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Én egyetértek azzal, ami itt elhangzott, és csak precizírozni szeretném, hogyha jól értettem, amit Horváth képviselőtársam mondott, hogy problémalista készül, azt vagy mint Fidesz vagy mint a kormánykoalíció képviselői hoznak ide egy problémalistát. Jól értettem, ugye?

ELNÖK: Én inkább úgy gondoltam, hogy a bizottsági elnöki ülés-előkészítés feladata az. Tehát egy olyan problémalista lenne, ami nem minősít vagy érvel, hanem azt mondja, hogy 1-es pont: választási rendszer, 2-es pont: jelölés, 3-as pont: nemzeti és etnikai kisebbségek képviselete. Tehát egy szikár leltárjegyzék, mert az elnöki, ugye én egy személyben KDNP-t képviselek, meg plusz a bizottságot vezetem, ezt inkább, ezt a leltárkészítést mint bizottsági elnök, mint egy adminisztratív feladatot fogtam fel. Ha egyetértés van?

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Igen, ez így rendben van, így precíz a dolog.

A másik, amit szeretnék kérni, hogy ebben a tematikában, amit majd 20-áig az elnök úr elkészít, ebben legyen már arra nézve is javaslat, hogy módszertanilag hogyan kívánjuk a kisebbségek véleményét kikérni. Itt nagyon színes ez is. Nyilván kérhetünk tőlük írásos javaslatot, meghívhatjuk valamennyiüket, külön is meghívhatjuk, tehát nagyon színes annak az eszköztára, hogy hogyan találkozunk velük. Én azt kérem, hogy erre is készüljön egy javaslat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e még bárkinek hozzászólni valója? Vitányi István!

DR. VITÁNYI ISTVÁN (Fidesz): Én azt szeretném kérni, ha már a kisebbségekről szó van, akkor ne itt a meghívás során ismerjük meg az elképzeléseket. Bekérni is lehet tőlük elképzelést. Mert itt valami új dologgal találkozunk, akkor nem tudunk azonnal reagálni, tehát a munka hatékonyságát jobban segíti az, ha az elnök úr megkeresi a 13 bejegyzett kisebbséget, tájékoztatná a bizottság munkájáról, és szeptember 10-ig egy koncepciót minden kisebbség küldjön be. Akkor máris előrébb vagyunk a munkával, mert ha itt elkezdnek ötletelni, az csak lassítja a munkát. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e még hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor köszönöm a részvételt, a bizottság ülését berekesztem, és mindenkinek további jó munkát, és bizottsági elnöki minőségemben jó pihenést is kívánok. Abban megegyeztünk, hogy hogyan lépünk és hogyan készítjük elő a tárgyalást, ez pedig az elhangzottak szerint történik. Még egyszer minden jót, viszontlátásra.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 28 perc)

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia

Dr. Salamon László
az albizottság elnöke